

Flora- en faunaquickscan voor de bouw van 23 woningen aan de Koningin Wilhelminastraat te Hedel

In opdracht van:
Roozen van Hoppe Bouw en Ontwikkeling BV

26 maart 2015

Tegelseweg 3
5951 GK Belfeld
Tel: 077-4642999
www.faunaconsult.nl

Flora- en faunaquickscan voor de bouw van 23 woningen aan de Koningin Wilhelminastraat te Hedel

Opdrachtgever: Roozen van Hoppe Bouw en Ontwikkeling BV
Opstellers/controle: dhr. ir. J.P.M. Hovens en mw. ir. G. Lenstra
Veldwerk: dhr. ir. J.P.M. Hovens

Faunaconsult is lid van het Netwerk Groene Bureaus, de landelijke brancheorganisatie voor kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging van ecologische advies- en -onderzoeksbureaus. Het Netwerk Groene Bureaus hanteert een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbenden een basis biedt om de leden van het netwerk aan te spreken op de kwaliteit van hun werk en aangeleverde producten.

Inhoud

1	Inleiding.....	3
2	Beleidskader.....	4
2.1	Inleiding.....	4
2.2	Flora- en faunawet.....	4
2.3	Natuurbeschermingswet 1998.....	5
2.4	Natuurnetwerk Nederland.....	6
3	Werkwijze.....	7
3.1	Beschrijving van het plangebied.....	7
3.2	Veldinventarisatie.....	8
4	Resultaten inventarisatie.....	9
4.1	Resultaten beleidsinventarisatie.....	9
4.2	Resultaten veldinventarisatie.....	11
5	Effecten van de voorgenomen ingreep.....	15
5.1	De ingreep.....	15
5.2	Effecten op algemene beschermde soorten.....	17
5.3	Effecten op vleermuizen.....	17
5.4	Effecten op vogels.....	17
5.5	Effecten op het NN en andere beschermde natuurgebieden.....	17
6	Consequenties vanuit de wet- en regelgeving.....	18
6.1	Flora- en faunawet.....	18
6.2	Overige regelgeving.....	19
	Literatuur.....	20

1 Inleiding

Onderzoeksvragen

Roozen van Hoppe Bouw & Ontwikkeling is bezig met een bestemmingswijziging voor de ontwikkeling van 23 woningen aan de Koningin Wilhelminastraat te Hedel. Omdat er in dat kader een flora- en fauna onderzoek benodigd is, heeft Plan & Project namens Roozen van Hoppe Bouw en Ontwikkeling BV aan ecologisch adviesbureau Faunaconsult opdracht gegeven voor dit project een flora- en faunaquickscan uit te voeren.

Faunaconsult is gevraagd het volgende aan te geven:

- welke beschermde dieren en planten komen voor in het plangebied
- welke effecten hebben de voorgenomen plannen
- kunnen negatieve effecten zoveel mogelijk worden gemitigeerd (verzacht)
- welke eventuele gevolgen zijn er met betrekking tot de Vogel- en Habitatrichtlijn, de Natuurbeschermingswet en het Natuurnetwerk Nederland en op welke wijze kunnen die worden gecompenseerd.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt een beschrijving gegeven van het huidige beleidskader en van de Flora- en faunawet. Hoofdstuk 3 beschrijft het plangebied en de werkwijze van de inventarisaties van de natuurwaarden. In hoofdstuk 4 worden de resultaten van de beleids- en veldinventarisaties weergegeven en in hoofdstuk 5 de effecten van de voorgenomen ingreep op de aanwezige natuurwaarden. Hoofdstuk 6 behandelt de consequenties van wet- en regelgeving.

2 Beleidskader

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt een toelichting gegeven op het natuurbeleid van de diverse overheden, dat van belang is bij de voorgenomen herinrichting van het plangebied. Het natuur- en soortenbeleid is in Nederland geregeld in de Wet op de Ruimtelijke Ordening, de Natuurbeschermingswet en de Flora- en faunawet. Hiermee wordt onder andere invulling gegeven aan de Europese wet- en regelgeving, zoals de Vogel- en Habitatrichtlijn.

2.2 Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet (Stb. 1998, 402) is op 1 april 2002 in werking getreden. Deze wet bundelt onder meer de bepalingen over soortenbescherming die voorheen in verschillende wetten waren opgenomen, namelijk de Vogelwet 1936, de Jachtwet, (de oude) Natuurbeschermingswet, de Nuttige Dierenwet 1914 en de Wet bedreigde uitheemse dier- en plantensoorten. De Flora- en faunawet richt zich op de bescherming van circa 500 plant- en diersoorten. Het gaat hierbij om alle inheemse zoogdieren (uitgezonderd bruine rat, zwarte rat en huismuis), alle inheemse vogelsoorten, alle amfibieën en reptielen, een aantal vissen en enkele bij AMvB (Stb. 523, 2000) speciaal aangewezen plant- en diersoorten. Uitgangspunt van de wet is het 'nee, tenzij'- beginsel. Slechts voor een beperkt aantal handelingen kan op basis van artikel 75 van de Flora- en faunawet ontheffing worden verleend van de verboden uit artikel 8 t/m 11 van de wet (voor zover hiervoor niet reeds op basis van een ander artikel vrijstelling of ontheffing kan worden verleend). Voorwaarde daarbij is dat met de voorgenomen activiteit geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort.

Kort gezegd worden de onder de Flora- en faunawet beschermde plant- en diersoorten in drie categorieën opgedeeld, met elk een ander regime wat betreft ontheffingen:

- algemene soorten (FF1);
- overige soorten (FF2);
- streng beschermde soorten (FF3).

De categorie 'algemene soorten' –zoals mol en konijn - is voor de meeste activiteiten vrijgesteld voor een ontheffingsaanvraag.

De categorie 'overige soorten' is eveneens voor de meeste activiteiten vrijgesteld voor een ontheffingsaanvraag, mits die activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door het Ministerie van Economische zaken goedgekeurde gedragscode. In zo'n code geeft een sector zelf aan welke gedragslijnen men volgt om het schaden van beschermde soorten zo veel mogelijk te voorkomen, bijvoorbeeld: altijd eerst inventariseren waar de soorten precies voorkomen en daar met de werkzaamheden rekening mee houden, bijvoorbeeld door een hol af te schermen of de standplaats van planten aan te geven. Voor ingrepen waarvoor geen goedgekeurde gedragscode bestaat, moet ten aanzien van verblijfplaatsen van beschermde soorten uit de categorie 'overige soorten', een ontheffing worden aangevraagd. Daarbij kan worden volstaan met een zogenaamde lichte toetsing. Dat houdt in dat de voorgenomen maatregelen 'geen afbreuk doen aan gunstige staat van instandhouding van de soort'.

De categorie 'streng beschermde soorten' omvat de soorten die worden genoemd in bijlage 4 van de Habitatrichtlijn of bijlage 1 van AMvB artikel 75 van de Flora- en faunawet. Voor de categorie 'streng beschermde soorten' wordt slechts in een beperkt aantal situaties een vrijstelling verleend. Voor bijlage 1 soorten wordt getoetst aan de volgende drie criteria (Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2005):

- 1) er wordt geen afbreuk gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort
- 2) er is geen goed alternatief
- 3) de activiteit past binnen een van de hierna genoemde belangen:

- Onderzoek en onderwijs;
- Repopulatie en herintroductie;
- Bescherming van flora en fauna;
- Veiligheid van het luchtverkeer;
- Volksgezondheid of openbare veiligheid;
- Dwingende redenen van openbaar belang;
- Voorkomen van ernstige schade aan vormen van eigendom;
- Belangrijke overlast veroorzaakt door dieren;
- Uitvoering van werkzaamheden in het kader van bestendig beheer en onderhoud in de landbouw en bosbouw;
- Bestendig gebruik;
- Uitvoering in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling.

Deze drie criteria vormen de zg. uitgebreide toets en aan alle drie moet worden voldaan. Als het gaat om een ontheffingsaanvraag in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling en het gaat om streng beschermde soorten en/of vogels, dan wordt extra getoetst op een vierde criterium:

4) de werkzaamheden moeten zodanig uitgevoerd worden dat er sprake is van ‘zorgvuldig handelen’

Voor ruimtelijke maatregelen kan men ten aanzien van streng beschermde soorten uit Bijlage IV van de Habitatrichtlijn ontheffing krijgen op grond van belangen die zijn opgenomen in de Habitatrichtlijn. Dat zijn:

- Bescherming van flora en fauna;
- Volksgezondheid of openbare veiligheid;
- Dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

Voor ruimtelijke maatregelen kan men ten aanzien van vogels ontheffing krijgen op grond van belangen die zijn opgenomen in de Vogelrichtlijn. Dat zijn:

- Bescherming van flora en fauna;
- Veiligheid van het luchtverkeer;
- Volksgezondheid of openbare veiligheid.

2.3 Natuurbeschermingswet 1998

Natuurbeschermingswet 1998 beschermt verschillende soorten gebieden

De eerste Natuurbeschermingswet in Nederland dateert van 1967, deze wet maakte het mogelijk om natuurgebieden en soorten te beschermen, onder andere door het aanwijzen van beschermde natuurmonumenten. Deze oorspronkelijke natuurbeschermingswet is in 1998 vervangen en sindsdien richt de wet zich nog uitsluitend op de bescherming van gebieden.

De bepalingen van de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn (tezamen genoemd “Natura 2000”) zijn geïmplementeerd in de Natuurbeschermingswet. Zodoende is het Europese beleid ten aanzien van natuurbescherming in de Nederlandse wet verankerd. De Natuurbeschermingswet regelt de aanwijzing en bescherming van de volgende soorten gebieden:

- Vogel- en Habitatrichtlijngebieden (samen zijn dit de Natura 2000-gebieden);
- Beschermde natuurmonumenten;
- Wetlands (RAMSAR Conventie).

De Vogelrichtlijn

De Vogelrichtlijn (Richtlijn 79/409/EEG) richt zich op de bescherming van alle natuurlijk in het wild levende vogelsoorten en in het bijzonder op de leefgebieden van bedreigde en kwetsbare vogelsoorten. In de richtlijn worden nadere regels gesteld aan de bescherming, het beheer en de regulering van

vogelsoorten. Een aantal gebieden is hierbij aangewezen als speciale beschermingszone. Deze gebieden maken onderdeel uit van Natura 2000, het ecologische netwerk van natuurgebieden in Europa. Voor beschermde vogelsoorten kan geen ontheffing worden aangevraagd voor uitvoering van werkzaamheden.

De Habitatrichtlijn

De Habitatrichtlijn (Richtlijn 92/43/EEG) richt zich op de instandhouding van natuurlijke habitats, habitats van soorten en de bescherming van plant- en diersoorten, met uitzondering van vogels. In bijlage I van deze richtlijn worden speciale beschermingszones aangewezen voor kwetsbare, bedreigde of zeldzame habitattypen. Bijlage II vermeldt de kwetsbare, bedreigde of zeldzame dier- en plantensoorten die beschermd moeten worden door speciale beschermingszones aan te wijzen. Bijlage IV vermeldt in het wild voorkomende kwetsbare, bedreigde of zeldzame dier- en plantensoorten die strikt beschermd moeten worden.

Natura 2000

De Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn vormen samen Natura 2000. Alle lidstaten van de Europese Unie wijzen beschermde natuurgebieden aan die waardevol zijn voor het behoud van biodiversiteit in Europa. Nederland zal aan de hand van een vergunningenstelsel de zorgvuldige afweging maken rond projecten die gevolgen kunnen hebben voor Natura 2000-gebieden. Deze vergunningen worden verleend door de provincies of door de minister van LNV. Daarnaast zal Nederland in de komende jaren voor alle gebieden die samen Natura 2000 vormen, beheersplannen opstellen. Deze beheersplannen maken duidelijk welke activiteiten wel en niet mogelijk zijn in en om die gebieden.

Beschermde natuurmonumenten

Met de aanwijzing van Natura 2000-gebieden zullen Beschermde Natuurmonumenten die overlappen met zo'n aanwijzing komen te vervallen. De buiten de Natura 2000 gebieden gelegen Beschermde Natuurmonumenten blijven bestaan. Beschermde Natuurmonumenten zijn als zodanig aangewezen vanwege de aanwezigheid van grote ecologische waarden.

Wetlands (RAMSAR Conventie)

De Ramsar-conventie is een internationale overeenkomst inzake watergebieden (draslanden) die van internationale betekenis zijn, in het bijzonder als woongebied voor watervogels. Een groot deel van deze beschermde wetlands is in Nederland ook al als Natura 2000 gebied aangewezen.

2.4 Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland, vroeger de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) genoemd, is het Nederlandse netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied.

In het Natuurnetwerk Nederland liggen:

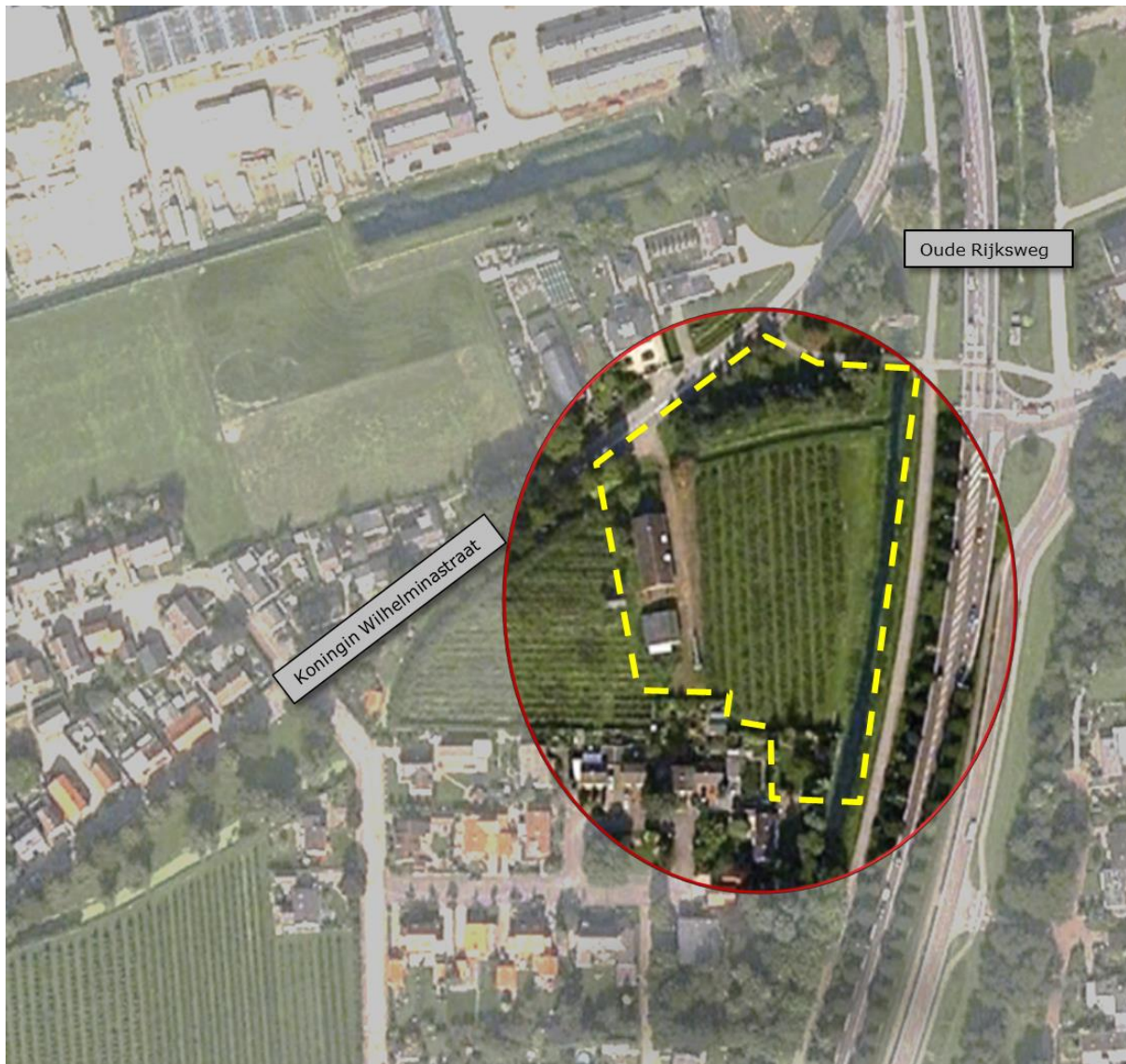
- bestaande natuurgebieden, waaronder de 20 Nationale Parken;
- gebieden waar nieuwe natuur aangelegd wordt;
- landbouwgebieden, beheerd volgens agrarisch natuurbeheer;
- ruim 6 miljoen hectare grote wateren: meren, rivieren, de kustzone van de Noordzee en de Waddenzee;
- alle Natura 2000-gebieden.

Vanaf 2014 zijn de provincies verantwoordelijk voor de begrenzing en ontwikkeling van dit natuurnetwerk. Tot die tijd was de Rijksoverheid hiervoor verantwoordelijk. In het Natuurpact hebben de provincies met het rijk afgesproken om tot 2027 80.000 hectare natuur in te richten. Het Natuurnetwerk Nederland moet uiteindelijk samen met de natuurgebieden in andere Europese landen het aaneengesloten pan-Europees Ecologisch Netwerk (PEEN) vormen.

3 Werkwijze

3.1 Beschrijving van het plangebied

Het plangebied (zie figuur 1) bestaat uit een kort geklept bramenveld (zie figuur 2), met een vervallen boerderij en een open schuur (zie foto's voorkant). In het plangebied groeien algemene planten als fluitenkruid, ridderzuring, speerdistel, vogelmuur, Canadese fijnstraal, veldkers, kruipende boterbloem, gewone melkdistel en hondsdraf. Verder groeien er rond de gebouwen wat jonge bomen en struiken als es, ruwe berk, zoete kers en klimop (tegen de muren van de boerderij).

Figuur 1. Ligging van het plangebied (omlijnd met gele stippellijn).

Figuur 2. Het grootste deel van het plangebied bestaat uit een kort geklefeld bramenveld.

3.2 Veldinventarisatie

Op 14 januari 2015 heeft Faunaconsult het plangebied en haar directe omgeving bezocht voor een quickscan. Daarbij werden de aanwezige biotopen beoordeeld op hun geschiktheid als habitat voor beschermde diersoorten. Alle beschermde planten in het plangebied werden in kaart gebracht. Tevens werd er gezocht naar (tekenen van aanwezigheid van) beschermde zoogdieren, vogels, reptielen en amfibieën. Met betrekking tot zoogdieren werd speciaal gelet op pootafdrukken, krabsporen, wissels, uitwerpselen, haren, graafsporen, holen, en potentieel geschikte verblijfplaatsen. Ook werd het plangebied afgezocht naar jaarrond beschermde vogelnesten en vleermuisverblijven etc. Hiertoe werden alle vertrekken van de in het plangebied aanwezige gebouwen geïnspecteerd op vleermuisuitwerpselen, uilenbraakballen, geschikte openingen etc.

Aan de hand van relevante verspreidingsgegevens (RAVON, 2006, 2007, 2010, 2011, 2013 en www.waarneming.nl) is vervolgens ingeschat welke beschermde soorten mogelijk in het plangebied voorkomen.

4 Resultaten inventarisatie

4.1 Resultaten beleidsinventarisatie

Het Natuurnetwerk Nederland (NN), de voormalige Ecologische HoofdStructuur (EHS), ligt op een afstand van circa 450 meter ten oosten van het plangebied, in de categorie 'Natuur' (zie figuur 3).

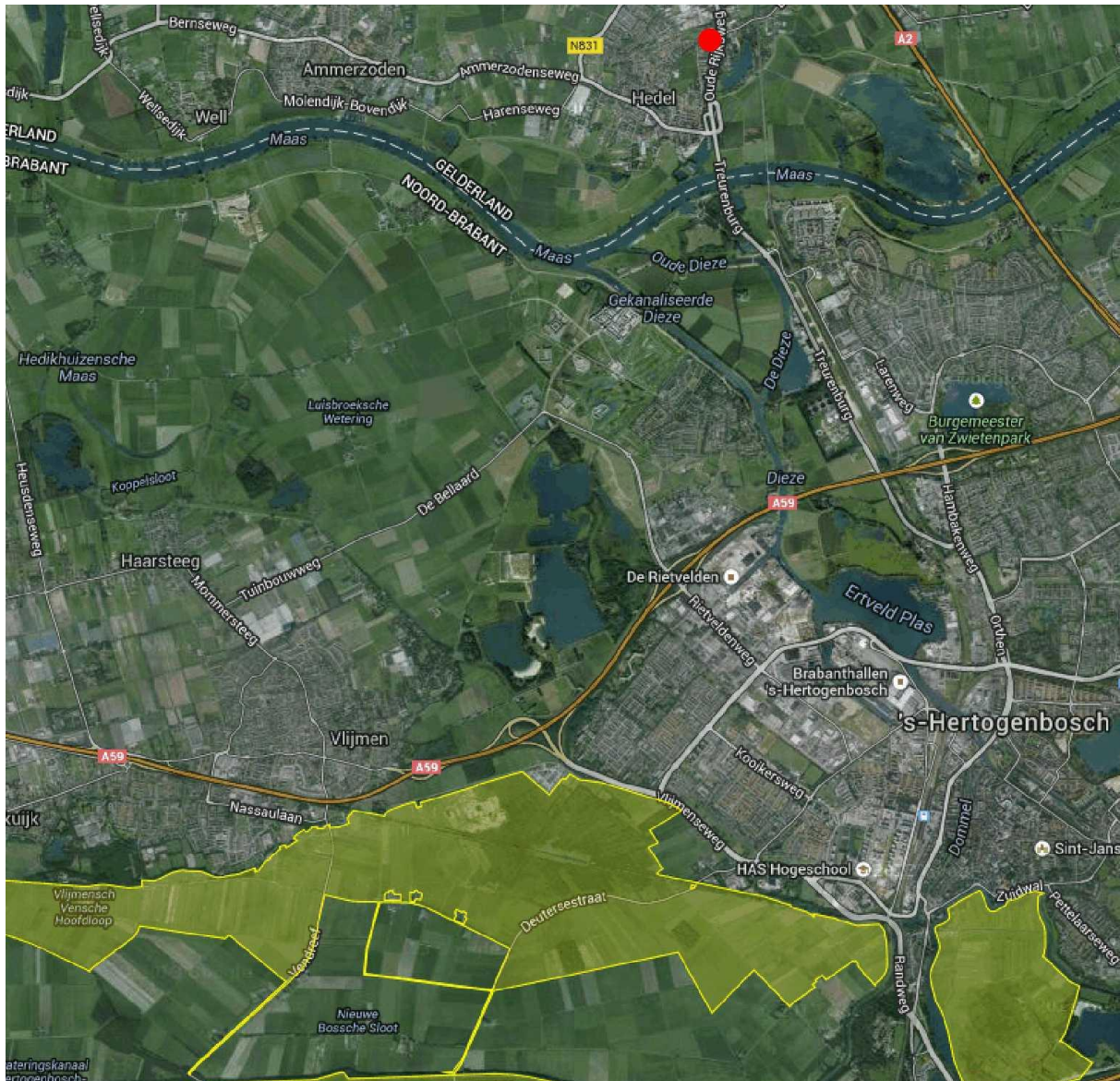
Figuur 3. NN (weergegeven met groen = Natuur, oranje = Verweven) nabij het plangebied (rood omcirkeld).

Natura 2000-gebied 'Rijntakken' ligt op circa 6 kilometer ten noorden van het plangebied en bestaat uit 4 deelgebieden: 'Uiterwaarden IJssel', 'Uiterwaarden Neder-Rijn', 'Gelderse Poort' en 'Uiterwaarden Waal'. Dit is het dichtst bij het plangebied liggende Natura 2000-gebied (zie figuur 4). Voormalig Beschermd Natuurmonument 'Kil van Hurwenen' is nu onderdeel van Natura 2000-gebied 'Rijntakken'.

Figuur 4. Globale ligging van het plangebied (rode stip) ten opzichte van Natura 2000-gebied 'Rijntakken' (geel weergegeven).

Natura 2000-gebied 'Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek' ligt op circa 6,4 kilometer ten zuiden van het plangebied (zie figuur 5). Andere Natura 2000-gebieden liggen op nog grotere afstand, evenals Beschermde Natuurmonumenten en Wetlands. Het plangebied maakt daarnaast geen onderdeel uit van een Nationaal Landschap.

Figuur 5. Globale ligging van het plangebied (rode stip) ten opzichte van Natura 2000-gebied 'Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek' (geel weergegeven).

4.2 Resultaten veldinventarisatie

Zoogdieren

Op de vloer van een voormalige slaapkamer (op de eerste verdieping) bevonden zich tijdens het veldbezoek een tiental redelijk oude vleermuisuitwerpselen (zie figuur 6). Te oordelen naar de grootte (2-3 mm breed en tot 13 mm lang) en gezien het feit dat er geen vlindervleugels werden aangetroffen, gaat het hier waarschijnlijk om uitwerpselen van de laatvlieger. Het is echter niet uit te sluiten dat het hier om uitwerpselen van de gewone grootoorvleermuis gaat. Vanwege het kleine aantal uitwerpselen en vanwege de afwezigheid van kleinere uitwerpselen, betreft het hier waarschijnlijk een (al dan niet voormalig) zomerverblijf van één of hooguit enkele laatvliegers of grootoorvleermuizen, maar in elk geval niet een kraamverblijf.

Het is mogelijk dat in de warme maanden in de spouwen of onder de dakpannen gewone dwergvleermuizen of ruige dwergvleermuizen aanwezig zijn. Als winterverblijf zijn de gebouwen ongeschikt, omdat ze erg open zijn (veel gaten) en omdat er 's winters niet wordt verwarmd.

Figuur 6. Enkele vlemuisuitwerpselen op de voormalige slaapkamer.

Overige sporen en uitwerpselen van zoogdieren werden nergens aangetroffen en er werden ook geen zoogdieren zelf waargenomen. Tabel 1 geeft de zoogdiersoorten weer die (mogelijk) een vaste rust- en verblijfplaats in het plangebied hebben.

Tabel 1. Beschermde zoogdiersoorten die (mogelijk) een vaste rust- en verblijfplaats in het plangebied hebben. De status van de soorten in de Flora- en faunawet is eveneens weergegeven.

Nederlandse naam en wetenschappelijke naam	FF1	FF2	FF3
Aardmuis (<i>Microtus agrestis</i>)	X		
Bosmuis (<i>Apodemus sylvaticus</i>)	X		
Rosse woelmuis (<i>Clethrionomys glareolus</i>)	X		
Gewone bosspitsmuis (<i>Sorex araneus</i>)	X		
Huisspitsmuis (<i>Crocidura russula</i>)	X		
Veldmuis (<i>Microtus arvalis</i>)	X		
Egel (<i>Erinaceus europeus</i>)	X		
Haas (<i>Lepus europeus</i>)	X		
Mol (<i>Talpa europea</i>)	X		
Konijn (<i>Oryctolagus cuniculus</i>)	X		
Bunzing (<i>Mustela putorius</i>)	X		
Laatvlieger (<i>Eptesicus serotinus</i>)			X
Gewone grootoorvleermuis (<i>Plecotus auritus</i>)			X
Ruige dwergvleermuis (<i>Pipistrellus nathusii</i>)			X
Gewone dwergvleermuis (<i>Pipistrellus pipistrellus</i>)			X

FF1 = algemene soorten

FF2 = overige soorten

FF3 = streng beschermde soorten

Vogels

De onderste rij dakpannen op de boerderij ontbreekt vrijwel volledig (zie figuur 7). Omdat de ruimte onder de overige pannen zeer nauw is, is het uitgesloten dat daaronder vogelnesten aanwezig zijn (zie figuur 7). Voor gierzwaluwnesten zijn de daken bovendien te vlak, ook is er te weinig ruimte tussen de hoekpannen en de achterliggende muur.

De open schuur is enkelwandig en heeft geen dakbetimmeringen, zodat ook daarin geen vogelnesten aanwezig zijn. Jaarrond beschermde vogelnesten of nesten van omgevingsscansoorten (dat zijn soorten waarvan Rijksdienst voor Ondernemend Nederland een omgevingsscan eist; Dienst Regelingen, 2009b) zijn dus in het plangebied afwezig. In het plangebied en in een straal van 100 meter daar omheen werden geen uilennesten of roofvogelnesten aangetroffen.

Uiteraard is het wel te verwachten dat er in het broedseizoen algemene vogels in de opgaande begroeiingen broeden. Vogelnesten werden hierin tijdens het veldbezoek echter niet aangetroffen.

Figuur 7. De onderste rij dakpannen is vrijwel volledig afwezig.

Overige beschermde soorten

In het plangebied werden tijdens het veldbezoek geen beschermde planten aangetroffen. Er is in het plangebied geen water aanwezig, dat als voortplantingshabitat voor strenger beschermde amfibieën kan dienen (de sloot rond het plangebied is daarvoor ongeschikt wegens de aanwezigheid van vis). Het voorkomen van strenger beschermde amfibieën is daardoor niet te verwachten. Voor overige beschermde soorten zijn geen geschikte habitats aanwezig. Het is wel mogelijk dat er in de sloot rond het plangebied beschermde vissen voorkomen. Tabel 2 geeft de mogelijk voorkomende overige soorten weer, die mogelijk een vaste rust- en verblijfplaats in het plangebied hebben.

Tabel 2. (Potentieel) in het gebied voorkomende beschermde overige soorten. De status van de soorten in de Flora- en faunawet is eveneens weergegeven.

Nederlandse naam en wetenschappelijke naam	FF1	FF2	FF3
Gewone pad (<i>Bufo bufo</i>)	X		
Bruine kikker (<i>Rana temporaria</i>)	X		
Kleine watersalamander (<i>Triturus vulgaris</i>)	X		
Bittervoorn (<i>Rhodeus sericeus</i>)			X
Kleine modderkruiper (<i>Cobitis taenia</i>)		X	

FF1 = algemene soorten

FF2 = overige soorten

FF3 = streng beschermde soorten

5 Effecten van de voorgenomen ingreep

5.1 De ingreep

Alle gebouwen en beplantingen worden verwijderd. Vervolgens wordt er een 23-tal woningen gerealiseerd (zie figuur 8).

Figuur 8. De voorgestane situatie.

5.2 Effecten op algemene beschermde soorten

Door de grondwerkzaamheden voor de bouw van de woningen en de toegangsweg, kunnen holen en individuen van algemeen voorkomende zoogdieren en amfibieën worden verstoord of verdwijnen. Door de aanleg van tuinen zullen er uiteindelijk wel wat habitats voor deze soorten terugkomen.

5.3 Effecten op vleermuizen

Omdat delen van het plangebied geschikt zijn als zomer- paar- of kraamverblijf voor de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis, en als zomerverblijf voor de laatvlieger of de gewone grootvleermuis, is nader vleermuisonderzoek nodig (zie paragraaf 6.1). Indien daaruit blijkt dat er vleermuisverblijven in het plangebied aanwezig zijn, dan zal de functionaliteit van het plangebied voor de betreffende vleermuissoorten behouden moeten worden.

Door een aangepaste werkwijze tijdens de sloop zal verder worden voorkomen dat er vleermuizen worden gedood (zie paragraaf 6.1).

5.4 Effecten op vogels

Door de bouw van woningen zal een deel van het foerageergebied van enkele algemeen voorkomende beschermde vogels verdwijnen. Door de te verwijderen vegetatie buiten het broedseizoen (dus buiten de periode 15 maart – 15 juli) te verwijderen, wordt schade aan vogelnesten, eieren of jonge vogels voorkomen. Doordat er ook tuinen zullen worden aangelegd, zal er in het plangebied uiteindelijk voor een aantal vogelsoorten weer foerageergebied terugkomen.

5.5 Effecten op het NN en andere beschermde natuurgebieden

Het plangebied ligt op een afstand van circa 450 meter van een deel van het NN, categorie 'Natuur'. Tussen het NN en het plangebied liggen diverse wegen, bebouwing, water de 'Nieuwe Wiel' en een spoorlijn. Het is daarom niet te verwachten dat de geplande werkzaamheden enig effect op het NN zullen hebben. Ditzelfde geldt ook voor andere beschermde natuurgebieden nabij het plangebied: Natura 2000-gebied 'Rijntakken' en 'Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek' bevinden zich beide op ruime afstand (circa 6 kilometer) van het plangebied. Overige Natura 2000-gebieden en overige beschermde natuurgebieden bevinden zich op nog grotere afstand van het plangebied. Er zijn daarom geen negatieve effecten op al deze gebieden te verwachten.

6 Consequenties vanuit de wet- en regelgeving

6.1 Flora- en faunawet

Beschermde dieren uit de categorie ‘algemene soorten’: vrijstelling

Voor het vernietigen van holen etc. en verstoren van beschermde zoogdieren en amfibieën van de categorie ‘algemene soorten’ voor ruimtelijke ingrepen, bestaat een vrijstelling op grond van ‘AMvB artikel 75’ van de Flora- en faunawet (Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2005). Er hoeft daarom geen ontheffing te worden aangevraagd.

Voorkomen doden of verwonden dieren

De in de Flora- en faunawet genoemde ‘algemene zorgplicht’ is ook op beschermde soorten uit de categorie ‘algemene soorten’ van toepassing. Beschermde diersoorten (ook die van de categorie ‘algemene soorten’) die tijdens het verwijderen van vegetatie en het vergraven van grond worden aangetroffen, moeten direct worden gevangen en in het aangrenzende gebied worden vrijgelaten.

Algemene vogels: geen directe schade

Indien de te verwijderen vegetatie buiten het broedseizoen (dus buiten de periode 15 maart – 15 juli) wordt verwijderd, wordt schade aan vogelnesten, eieren of jonge vogels voorkomen. Er hoeft voor vogels daarom geen ontheffing te worden aangevraagd.

Vleermuizen: aanvullend onderzoek om het lokale voortbestaan te waarborgen

De voormalige boerderij fungeert mogelijk als zomer-, kraam- en/of paarverblijf van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis. Daarnaast fungeert een voormalige slaapkamer mogelijk als zomerverblijf voor de laatvlieger of voor de grootoorvleermuis. Het is daarom nodig de status van het plangebied voor vleermuizen te onderzoeken, conform het vleermuizenprotocol (Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus et al., 2013). Daartoe zijn er, naast de reeds uitgevoerde winterinspectie, nog 4 onderzoeksrondes nodig:

- 2 avondronden onderzoek met batdetectors in de kraamtijd (periode 15 mei – 15 juli, waarbij er minimaal 30 dagen zit tussen de twee bezoeken);
- 1 avondronde en 1 ochtendronde onderzoek met batdetectors in de paartijd (15 augustus – 1 oktober, waarbij er minimaal 20 dagen zit tussen de twee bezoeken).

Daarbij dient er, rekening houdend met de grootte van het plangebied, gedurende elke ronde 1 onderzoeker met een extra luisterset te worden ingezet.

Indien uit dit onderzoek blijkt dat er vleermuisverblijven zijn, dan dient bij de sloop een aangepaste werkwijze te worden gehanteerd, zodat er geen schade aan vleermuizen wordt toegebracht. Ook moet in dat geval de functionaliteit van het plangebied voor vleermuizen worden behouden, bijvoorbeeld door het aanbrengen van alternatieve verblijfplaatsen. Omdat er in de directe nabijheid van het plangebied voldoende alternatieve verblijfplaatsen voor vleermuizen aanwezig zijn (vele gebouwen in de bebouwde kom van Hedel), is het niet nodig tijdelijke vleermuisverblijven aan te brengen, om de periode tussen de sloop en de nieuwbouw te overbruggen. Indien er volgens deze wijze wordt gehandeld, blijft de functionaliteit van het plangebied voor vleermuizen intact en hoeft er geen ontheffing op artikel 11 van de Flora- en faunawet (verbod op het verstoren van een vaste rust- en verblijfplaats) te worden aangevraagd.

Beschermde vissen: aanvullend onderzoek om het lokale voortbestaan te waarborgen

De sloot rond het plangebied dient mogelijk als vaste rust- en verblijfplaats van de bittervoorn en de kleine modderkruiper. De bittervoorn is streng beschermd en de kleine modderkruiper is beschermd in de categorie ‘overige beschermde soorten’. Omdat vaste rust- en verblijfplaatsen van beide vissoorten zijn beschermd, moet worden gewacht met het vergraven van de sloot rondom het plangebied, totdat er aanvullend vissenonderzoek heeft plaatsgevonden. Hiertoe dienen de sloten te worden bemonsterd met een steeknet (van circa 70 cm breed). Indien daaruit blijkt dat er beschermde vissen aanwezig zijn, dan

moet er met een aangepaste werkwijze voor worden gezorgd dat er geen vissen worden gedood en dat de aanwezige vaste rust- en verblijfplaatsen blijven behouden. Indien er volgens deze wijze wordt gehandeld, blijft de functionaliteit van het plangebied voor beschermde vissen intact en hoeft er geen ontheffing op artikel 11 van de Flora- en faunawet (verbod op het verstoren van een vaste rust- en verblijfplaats) te worden aangevraagd.

Voorgenomen bestemmingswijziging: geen belemmering

Omdat de eventuele aanwezigheid van vleermuisverblijven of beschermde vissen geen grote beperkingen voor de voorgestane inrichting zal opleveren, kan de voorgestane bestemmingswijziging hoe dan ook worden doorgevoerd. Het is echter noodzakelijk te wachten met de sloop en met het vergraven van de sloot, totdat het vleermuisonderzoek, het vissenonderzoek en de eventueel daaruit voortvloeiende mitigatie en aangepaste werkwijze zijn afgerond. Mitigatie en een aangepaste werkwijze dienen conform de betreffende soortenstandaard (o.a. Rijksdienst voor Ondernemend Nederland 2014a, 2014b, 2014c) te worden uitgevoerd.

6.2 Overige regelgeving

Er zijn naar verwachting geen negatieve effecten op het NN, zodat er geen bezwaren vanuit het provinciale beleid zijn te verwachten. Omdat er geen negatieve effecten op Natura 2000-gebieden en beschermde natuurmonumenten zijn te verwachten, is er geen vergunning nodig op grond van de Natuurbeschermingswet (ex artikel 19d lid 1).

Literatuur

- Dienst Regelingen. 2009a. Wijziging beoordeling ontheffing Flora- en faunawet bij ruimtelijke ingrepen. Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Voedselkwaliteit.
- Dienst Regelingen. 2009b. Bijlage aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten. Ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep. Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Voedselkwaliteit.
- Dienst Regelingen. 2009c. Uitleg Aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijke ingrepen Flora- en faunawet.
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2005-A. Buiten aan het werk? Houd tijdig rekening met beschermde dieren en planten! Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Den Haag.
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2005-B. Algemene Handreiking Natuurbeschermingswet 1998. Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Den Haag.
- RAVON, 2006. Waarnemingenoverzicht 2005. RAVON, 24: 46-64.
- RAVON, 2007. Waarnemingenoverzicht 2006. RAVON, 27: 46-64.
- RAVON, 2010. Waarnemingenoverzicht 2007 en 2008. RAVON, 34: 61-80.
- RAVON, 2011. Waarnemingenoverzicht 2010. RAVON, 42: 105-119.
- RAVON, 2013. Waarnemingenoverzicht 2012. RAVON, 51: 119-132.
- Rijksdienst voor Ondernemend Nederland. 2014a. Soortenstandaard Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*. Versie 1.1. Ministerie voor Economische zaken.
- Rijksdienst voor Ondernemend Nederland. 2014b. Soortenstandaard Bittervoorn *Rhodeus sericeus*. Versie 1.1. Ministerie voor Economische zaken.
- Rijksdienst voor Ondernemend Nederland. 2014c. Soortenstandaard Kleine modderkruiper *Cobitis taenia*. Versie 1.1. Ministerie voor Economische zaken.
- Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging en Gegevensautoriteit Natuur. 2013. Vleermuisprotocol 2013, versie 27 maart 2013. Gegevensautoriteit Natuur, Netwerk Groene Bureaus en Zoogdiervereniging.